

- T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 14 Ağustos 2025

Sayı : 13422

34476

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Avrupa Konseyi'nin yolsuzlukla mücadele organı olan Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu (GRECO), yakın zamanda Ankara'ya üst düzey bir ziyaret gerçekleştirmiş ve Türkiye'nin yolsuzluğun önlenmesi konusundaki performansını değerlendirmiştir. Ziyaretin ardından yayımlanan raporda ve yapılan açıklamalarda, Türkiye'nin yaklaşık 10 yıl önce kabul edilen 4. Değerlendirme Turu Raporu kapsamındaki 22 tavsiyeden sadece 3'ünü tam olarak uyguladığı tespiti tekrarlanmıştır.

GRECO heyeti, özellikle milletvekillerinin mal varlıkları, çıkar çatışmaları ve dokunulmazlıkları ile ilgili 7 önerinin hiçbirinin tam olarak uygulanmamasından duyduğu endişeyi dile getirmiştir. 2018'de geçilen yeni hükümet sisteminden bu yana tavsiyelerin uygulanmasına yönelik kayda değer hiçbir adım atılmadığına dair GRECO tespiti de vurgulanmıştır. Ayrıca, Hakimler ve Savcılar Kurulu'nun (HSK) bağımsızlığının güçlendirilmesi ve yargı mensuplarının atanma süreçlerinde Adalet Bakanlığı'nın yetkilerinin kaldırılması gibi kritik tavsiyelere uyulmadığı belirtilmiştir. "Kamu İhale Kanunu'nun delik deşik edilmesi" ve "Sayıştay raporlarındaki uyarıların tekrarına aldırış edilmemesi" gibi pratikler, GRECO'nun altını çizdiği şeffaflık ve hesap verebilirlik eksikliklerinin somut yansımalarıdır. Yolsuzluk ve şeffaflık eksikliği, sadece bir hukuk ve adalet sorunu değil, aynı zamanda doğrudan kamu maliyesini, ekonomik istikrarı, yatırım ortamını ve ülkenin uluslararası finans piyasalarındaki itibarını etkileyen bir konudur. Bu çerçevede, GRECO'nun tespit ettiği bu ciddi eksikliklerin Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın sorumluluk alanına giren etkilerinin aydınlatılması kamuoyu adına bir zorunluluktur.

Bu bağlamda;

1- GRECO raporunda belirtilen ve Türkiye'nin yaklaşık 10 yıldır uygulamadığı yolsuzlukla mücadele ve şeffaflık tavsiyelerinin, ülkemizin uluslararası kredi derecelendirme notları, risk primi (CDS) ve yabancı doğrudan yatırımcıların kararları üzerindeki olumsuz maliyeti Bakanlığınızca hesaplanmış mıdır? Hesaplandıysa, bu maliyetin boyutu nedir?

2- Kamu İhale Kanunu'nda yapılan sayısız değişikliğin ve şeffaflığı azaltan istisna hükümlerinin kamu bütçesine yıllık maliyeti nedir? GRECO'nun şeffaflık tavsiyelerine uyulmamasının, kamu ihalelerinde rekabeti azaltarak ne kadarlık bir ek kamu harcamasına yol açtığına dair bir çalışmanız var mıdır?

3- GRECO raporunda eleştiri konusu olan ve sayısı giderek artan "torba yasa" uygulamalarının, bütçe disiplinini, harcama şeffaflığını ve öngörülebilirliği zayıflattığı yönündeki tespitler ışığında, bu yasaların kamu maliyesi üzerindeki denetlenemeyen etkilerini ve yarattığı bütçe risklerini azaltmak için Bakanlığınız ne gibi önlemler almayı planlamaktadır?

4- GRECO'nun tavsiyelerinin uygulanması konusunda 2018 yılından bu yana önemli bir ilerleme sağlanmadığına dikkat çekilmiştir. Bakanlığınız, 2018'de geçilen yeni hükümet sisteminin, GRECO raporunda belirtilen şeffaflık, hesap verebilirlik ve güçler ayrılığı gibi ekonomik yönetim ilkeleri üzerindeki mali etkilerini analiz etmiş midir?

5- GRECO'nun "milletvekilleriine ilişkin çıkar çatışması durumlarını kapsayacak etik davranış ilkeleri" tavsiyesinin yokluğu, madencilik yasasını hazırlayan vekillerin maden şirketi sahibi olması örneğiyle somutlaştırılmıştır. Bakanlığınız, belirli sektörleri doğrudan etkileyen kanun tekliflerini hazırlayan veya oylayan milletvekillerinin o sektördeki ticari çıkarlarının kamu gelirleri veya harcamaları üzerinde yaratabileceği olası kayıpları denetleyecek bir mali kontrol mekanizmasına sahip midir?

6- Raporda, yargının bağımsızlığı ve HSK'nın yapısı hakkındaki tavsiyelere uyulmaması eleştirilmektedir. Hukukun üstünlüğü konusundaki bu olumsuz tablonun, Türkiye ekonomisine olan güveni sarsarak finansal istikrarı tehdit ettiği değerlendirildiğinde, bu algıyı düzeltmek ve ekonomik güveni yeniden tesis etmek amacıyla Bakanlığınızın diğer kurumlarla koordineli bir eylem planı var mıdır?

7- "Sayıştay raporlarındaki uyarıların tekrarına aldırış edilmediği" ifade edilmektedir. Bakanlığınız, Sayıştay tarafından tespit edilen ve GRECO'nun işaret ettiği sistemik zafiyetlerle (çıkarc çatışması, şeffaflık eksikliği vb.) örtüşen bulguların ne kadarının

takibini yapmakta ve bu raporlar sonucu tespit edilen kamu zararlarının ne kadarının tahsilatını sağlamaktadır?

8- Avrupa Birlięi fonları veya Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlardan sağlanan kredilerin birçoğunda "iyi yönetişim" ve "hukukun üstünlüğü" ön koşul olarak yer almaktadır. Türkiye'nin GRECO nezdindeki "kısmen veya hiç uyulmayan tavsiyeler" karnesi nedeniyle, mevcut veya gelecekteki uluslararası fon ve kredilerde bir kesinti yaşanması riski var mıdır? Bu konuda Bakanlığınıza ulaşan bir uyarı olmuş mudur?

9- Bakanlığınız, GRECO tavsiyelerini uygulamanın maliyeti (örneğin etik kurulları kurmak, denetim kapasitesini artırmak) ile bu tavsiyelere uymamanın getirdiği dolaylı maliyetleri (örneğin artan borçlanma faizleri, kaçırılan yatırım fırsatları, uluslararası itibar kaybı) karşılaştıran bir maliyet-fayda analizi yapmış mıdır? Yapmadıysa, yapmayı planlamakta mıdır?

10- GRECO'nun bir sonraki değerlendirmesini Mart 2026'da yapacağı belirtilmektedir. Kalan süre zarfında, raporda yer alan ve Türkiye'nin uluslararası finans çevrelerindeki imajını doğrudan etkileyen bu eksikliklerin giderilmesi için Bakanlığınızın bütçesinden ilgili kurumlara (örneğin Adalet Bakanlığı, TBMM) kaynak aktarımı veya teknik destek sağlanması planlanmakta mıdır? Bu konuda somut bir bütçe kalemi ayrılmış mıdır?